

Liikenne- ja viestintäministeriölle

Viite

Lausuntopyyntö 14.6.2018 LVM/1096/03/2018

Asia

Luonnos hallituksen esitykseksi Maailman postiliiton yleissopimuksen hyväksymisestä ja voimaansaattamisesta; ulkoministeriön lausunto

Liikenne- ja viestintäministeriö on pyytänyt ulkoministeriön lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle Maailman postiliiton yleissopimuksen hyväksymisestä ja laiksi sen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta.

Suomi liittyi Yhdistyneiden kansakuntien alaiseen Maailman postiliittoon 12.2.1918. Vuonna 1967 Suomi liittyi Maailman postiliiton perussopimukseen, jota on täydennetty muun muassa kansainvälisen postiliikenteen yhteisiä sääntöjä koskevalla yleissopimuksella. Yleissopimus uudistetaan neljän vuoden välein Maailman postiliiton kongressissa, ja nyt kyseessä olevalla sopimuksella korvattiin Dohan 2012 yleissopimus.

Ulkoministeriö esittää lausuntonaan seuraavaa:

Yleisperustelut

Ulkoministeriö kiinnittää liikenne- ja viestintäministeriön huomiota siihen, että Maailman postiliiton yleissopimukseen on mahdollista sitoutua joko Maailman postiliiton perussopimuksen 25 artiklan mukaan allekirjoittamalla sopimus valtiosopimusoikeutta koskevan Wienin sopimuksen (SopS 33/1980) 11 artiklassa tarkoitetulla tavalla tai 27 artiklan mukaan siihen myöhemmin liittymällä. Suomi ei ole voinut sitoutua sopimukseen allekirjoituksella, koska sopimus sisältää eduskunnan toimivaltaan kuuluvia määräyksiä. Tämän vuoksi tarkoitus on, että Suomi liittyisi sopimukseen sen 27 artiklassa määrätyn mukaisesti. Ulkoministeriö esittää, että hallituksen esityksen perusteluissa jaksossa 2.1 *Maailman postiliiton sopimukset* tuotaisiin esiin, että Suomen olisi tarkoitus liittyä sopimukseen ja edellä esitetyt perustelut sille, miksi sitoutuminen allekirjoituksella ei ole ollut mahdollista.

UPU:n yleissopimusta muuttava kongressi kokoontuu liiton yleisohjesäännön 101 artiklan mukaan vähintään 4 vuoden välein. Kongressi käsittelee muutosehdotukset yleissopimukseen. Yleissopimus on sen 40 artiklan mukaan voimassa seuraavan kongressin sopimusten voimaantuloon asti. Ulkoministeriö pitää tarpeellisena Suomen liittymistä sopimukseen, koska

vasta syksyllä 2020 UPU:n kongressissa on tarkoitus neuvotella uusi määräaikainen yleissopimus, joka tulee korvaamaan nyt hyväksyttäväksi esitetyn sopimuksen. Vuonna 2016 neuvoteltu sopimus on tullut sopimuksen 40 artiklan mukaan voimaan 1.1.2018. Sitä sovelletaan, kunnes syksyllä 2020 neuvoteltava sopimus tulee voimaan 1.1.2022. Suomi on myös perussopimuksen 27 artiklan mukaan velvollinen liittymään yleissopimukseen niin pian kuin mahdollista.

Varaumat

Yleissopimuksen 39 artiklassa määrätään sopimukseen tehtävistä varauksista. Artiklan mukaan varaumat on esitettävä kongressissa eikä postiliiton tavoitteiden tai tarkoituksen vastaisia varauksia sallita. Varaumia tulisi esittää vain, kun se on ehdottoman välttämätöntä ja ne on asianmukaisesti perusteltava. Varaumia käsitellään kongressissa tehtyinä ehdotuksina ja ne on hyväksyttävä sillä enemmistöllä, jota varauksen koskevan artiklan muuttaminen edellyttää.

Hallituksen esityksessä ei mainita Suomen aikeista tehdä varauksia sopimukseen. Varaumia koskeva 39 artikla näyttäisi sanamuotonsa mukaan viittaavan siihen, että myös aiemmin tehdyt varaumat on uudistettava, vaikka sopimusmääräykset eivät olisi ao. artiklan osalta muuttuneet uudessa, edeltävän sopimuksen korvanneessa sopimuksessa. Ulkoministeriö esittää, että liikenne- ja viestintäministeriö selvittää varauksien voimassaolon UPU:n sihteeristön kanssa. Jos aiemmat varaumat eivät ole voimassa uuden sopimuksen osalta, tulee ne esittää eduskunnan hyväksyttäväksi, jos ne kuuluvat eduskunnan toimivaltaan. Tässä yhteydessä tulee myös tarkastella uudelleen varauksien tarpeellisuus.

Mahdollisten lainsäädännön alaan kuuluvien varauksien hyväksyminen tulisi mainita myös esityksen hyväksymisponnessa.

Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

Hallituksen esitysten laatimisoheiden (HELO 2004) mukaisesti ulkoministeriö ehdottaa jakson 3 *Tavoitteet*-kappaleen kahta ensimmäistä virkettä tarkennettavan seuraavasti: *"Esityksen tavoitteena on hankkia eduskunnan hyväksyminen Maailman postiliiton yleissopimukselle, jonka UPU:n yleiskokous hyväksyi Istanbulin kongressissa 2016. Esitys sisältää myös ehdotuksen niin sanotuksi blankettilaiksi, jolla saatetaan voimaan sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvat määräykset"*.

Sopimuksen sisältö ja sen suhde Suomen lainsäädäntöön sekä eduskunnan suostumuksen tarpeellisuus ja käsittelyjärjestys

Jakson 4.3 *Lainsäädännön alaan kuuluvat määräykset* alla on käsitelty sopimuksen määritelmien kuulumista lainsäädännön alaan. Esitysluonnoksessa on käyty läpi perustuslakivaliokunnan tulkintakäytäntöä liittyen sopimusten määritelmien välilliseen vaikutukseen sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten sisältöön ja soveltamiseen. Ulkoministeriö ehdottaa, että esityksessä tehtäisiin selkoa siitä, mitkä 1 artiklassa määritellyt käsitteet vaikuttavat sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten sisältöön ja mitkä tällaisia lainsäädännön alaan kuuluvia määräyksiä ovat. Määritelmän kuulumista lainsäädännön alaan tulisi esityksessä lähesyttyä siten siitä näkökulmasta, vaikuttaako määritelmä sopimuksessa olevaan määräykseen, joka kuuluu lainsäädännön alaan.

Hyväksymisponnen jälkeen seuraavaa virkettä ehdotetaan korjattavaksi seuraavasti: *"annetaan samalla eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus"*. Lausunnolla olevassa luonnoksessa viitataan erheellisesti lakiehdotuksiin monikossa.

Valtiosopimusoppaan uudistusten vaikutus hallituksen esitysluonnokseen

Ulkoministeriö ehdottaa, että esitysluonnoksen seuraavia kohtia muutettaisiin vastaamaan vuonna 2017 päivitetyn Valtiosopimusoppaan (Ulkoasiainministeriön julkaisuja 2/2017) ohjeistusta:

Hallituksen esityksen nimi:

Uudistetun Valtiosopimusoppaan toisen liitteen mukaisesti hallituksen esityksen nimeä ehdotetaan muutettavaksi seuraavasti: *Hallituksen esitys eduskunnalle Maailman postiliiton yleissopimuksen hyväksymiseksi ja voimaansaattamiseksi*.

Lakiehdotuksen nimike ja määräykset:

Valtiosopimusoppaan kolmannen liitteen ensimmäisen mallin mukaisesti lakiehdotuksen nimeä ehdotetaan muutettavaksi muotoon *Laki Maailman postiliiton yleissopimuksesta*.

Lisäksi lakiehdotuksen tekstiä ehdotetaan muutettavaksi seuraavasti:

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Istanbulissa 6 päivänä lokakuuta 2016 tehdyn Maailman postiliiton yleissopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvat määräykset ovat lakina voimassa sellaisina kuin Suomi on niihin sitoutunut.

2 §

Yleissopimuksen muiden kuin lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta säädetään valtioneuvoston asetuksella.

3 §

Tämän lain voimaantulosta säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Helsingissä pp päivänä kk kuuta vvvv

Vastaavasti myös asiaa koskevaa yksityiskohtaisten perusteluiden 2.1 jaksoa ehdotetaan muutettavaksi vastaamaan lakiehdotuksen rakennetta. Ulkoministeriö ehdottaa, että kyseistä lukua muutetaan seuraavasti:

2.1 Laki maailman postiliiton yleissopimuksesta

1 §. *Lakiehdotuksen 1 §:n säännöksellä saatettaisiin voimaan sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvat määräykset. Nämä määräykset yksilöidään sopimuksen sisältöä ja sen suhdetta lainsäädäntöön käsittelevässä luvussa 1 sekä eduskunnan suostumuksen tarpeellisuutta käsittelevässä luvussa 4.*

2 §. *Sopimuksen muiden kuin lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta säädettäisiin valtioneuvoston asetuksella.*

3 §. Lain voimaantulosta säädettäisiin valtioneuvoston asetuksella. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian.

Hallituksen esityksen sisällysluetteloja ehdotetaan lisäksi täydennettäväksi lakiehdotuksen jälkeen tulevalla kohdalla "SOPIMUSTEKSTI".

Oikeuspäällikkö

Päivi Kaukoranta

Lainsäädäntösihteeri

Maija Mansikkaniemi

Liitteet

-